

העלון לאברכי כולל בני הישיבות ולכל לומדי התורה

האיחוד בהידוד

המאחד בקרבו חידודים ותשובות בהלכה ובאגדה

לעילוי נשמת
אבינו הר"ר מאיר ב"ר צבי זצ"ל ויסברג
 אוהב תורה ודבוק בחכמיה, מייסד ומנהל ת"ת ברכת יעקב בפ"ת
 ממעמדי האמת על תילה, נקי כפיים ובר לבב
 נלב"ע בשב"ק לסדר 'בקנאו את קנאתי' כ"א תמוז תשע"ג, תנצב"ה

פרשת פינחס תשפ"ד גליון שנה ל"ח תשי"ד

לע"נ ר' שמעון יהודה בן הגה"צ ר' אברהם יעקב (וידל) עפשטיין זצוקלה"ה

כתב חידה

מהשבט הנבחר בעל המתנות עמדתי, ובתפקיד מיוחד לפני ה' לשמש זכיתי.

נקראתי כשר מקום המקודש עשרים שנה, שחרב בעבור הכבשות שזקני הנדיב מנה.

למעלת הנבואה גם בזכות אבי העפלתי, ולמרות זאת בנביאי הדורות לא נמנית.

מ י א נ י ?

רמז: דמות מבין ה'מלכים' או ה'נביאים'!

נפלאות מתורתך

"וַיֵּשֶׁשׂ מֹשֶׁה כְּאִשֶּׁר צָוָה ה' אֹתוֹ וַיִּקַּח אֶת יְהוֹשֻׁעַ וַיַּעֲמֵדְהוּ לִפְנֵי אֱלֹעָזָר הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי כָל הָעֵדָה". במדבר כ"ז כ"ב.

עשייתו זו של משה כאשר ציווה ה' בלקיחת יהושע והעמדתו לפני אלעזר הכהן ולפני כל העדה, דרשוהו בספרי בפרשתנו (פיסקא ק"מ): "מיד העמידו מן הארץ והושיבו אצלו על הספסל" ובתוספת דברים איתא בספרי פרשת נצ"ו (פיסקא ש"ה, ע"פ גירסת הגר"א, הובא גם בילקוט בפרשתנו תשע"ו, אות ע'): "יש אומרים, שהעמידו מן הארץ והושיבו בין ברכיו, והיה משה וישראל מגביהים ראשם לשמוע קול דבריו של יהושע. וכך היו דבריו של יהושע, ברוך ה' אשר נתן תורה לישראל על ידי משה רבינו."

פשוט דברי חז"ל אלו על העמדת יהושע מהארץ, לכאורה כוונתם, כי בדרך הלימוד של הרב לתלמיד, היה הרב מוגבה ויושב על הספסל, והתלמידים לפניו על הארץ, ועל כן, עד אותה שעה היה יהושע לפני משה יחד עם שאר התלמידים על הארץ, ובאותה עת, כפי שנצטווה על ידי ה', העמידו משה ליהושע מהארץ והושיבו אצלו על הספסל, להורות כי הוא זה שנתמנה להיות הרב והמנהיג של עדת ישראל.

ועדיין פרשה זו צריכה תלמוד מכמה וכמה פנים.

כל מה שלמדו וקיימו, ומה גם שהנהגת רוב ישראל באותם ימים היה בעסק התורה ^{המשך} מבוקר עד ערב כשקיבלו את התורה בטהרתה משה שקיבלה מסיני, וכך נמשך הדבר כל הארבעים שנה, הרי שהיו מופלגים במספר העצום של זכויותיהם הרבים והעצומים, על כן בוודאי שיהושע לא היה בידו אפשרות לטעון כי אינו חפץ בשררתו זו מחמת חוסר הזכויות שהיו לישראל, שהרי באותה עת היו מלאים זכויות כשדה רימונים.

ולפי זה מבאר רבי אברהם שמואל בנימין וולף סופר זצ"ל (ה'כתב סופר', בנו בכורו של רבן של ישראל רבי משה סופר זצ"ל, ה'חת"ם סופר', בחיבורו 'כתב סופר עה"ת' בפרשתנו), מובן היטב הדבר מדוע לא מיאן יהושע בעבלת השררה של הנהגת ישראל, שכן אילו מיאן לתפקיד ולשררה, הרי זה כאילו חושב כי אמנם מבלתי הווא מושלם, שכן ה' בחר בו מכל בית ישראל מפני מעלתו הרבה, אך יחד עם זאת, מכריז במיאנונו על ישראל כפי שהינם 'חסרי זכויות' ואינן ראויים שינהילו להם את הארץ, הגם שהאמת היא כי הם בעלי זכויות עצומות עד אין קץ, ועל כן יהושע נלל לא סירב, אלא הסכים להצעה ולשררה, ותיכף ומיד פתח פיו בחכמה ואמר 'ברוך ה' אשר זה כאילו חושב כי אמנם מבלתי הווא מושלם, שכן ה' בחר בו מכל בית ישראל זכות עצומות ומרובות, שכן קיבלו את התורה ושמרו את כל מצוותיה, נמצא כי יש לישראל זכות משולשת, זכות התורה שקיבלו, זכות לימודה והמצוות שקיימו, והחוט המשולש לא במהרה ינקה, וזכותו של משה רבינו שתעמוד להם, ועל כן יהושע הסכים מיידית לקבל על עצמו את השררה הגדולה הלזו, שירשה וקיבלה משה רבו.

ראשית, מדוע המדרש טרח לכתוב ולחזור ולכתוב כי העמדתו של יהושע היתה 'מן הארץ', כאשר עיקר החידוש הוא במה שמשם הושיב את יהושע אצלו על הספסל כפי שנתמנה בחייו כמנהיג של ישראל.

שנית, מה הכוונה בבחינה מה שמשם רבינו הושיבו ליהושע 'בין ברכיו', מה התוסף בהושיבה במקום זה על פני עצם הישיבה בספסל מקום מושבו של משה מנהיג ישראל, אשר בכך פרסם משה לעיני כל ישראל כי יהושע התמנה כמנהיג אחריו.

שלישית יש להתבונן בדברי יהושע באותה שעה בה נתמנה על ידי משה כממשיכו וכמנהיג ישראל, כאשר משה ועל העם מגביהים ראשם לשמוע קול דבריו, כשמצפים לשמוע את דרשתו וראשונה והמרכזית, שאמר 'ברוך ה' אשר נתן תורה לישראל על ידי משה רבינו', מה ראה על ככה להכריז דברים אלו במעמד הכרתו ובדרשתו הראשונה לאזני כל ישראל.

ובאחרונה יש להבין את תגובת יהושע לדברי משה שקראו ומינהו למנהיג על ישראל, אשר ממשטות הפסוקים ומדרשי חז"ל לכאורה עולה, כי תיכף ומיד נענה יהושע לבקשת משה והסכים להתמנות כממשיכו להנהיג את ישראל, והוא קצת פלא, כי הרי בוודאי ידע את הנהגת משה רבו כאשר ה' ביקש ממנו להנהיג את ישראל, כיצד במשך שבעה ימים מיאן בדבר וסירב לקבל גדולה זו, והגם כי משה כלל בזה טענה על גדולת אהרן אחיו הגדול, מכל מקום, עיקר דבריו היו מתוך הבנה כי אינו ראוי לתפקיד ולשררה של הנהגת כלל ישראל וישנם אחרים טובים ומתאימים ממנו, וסופו שמשם הסכים לכך רק כאשר חרה אף ה' עליו וציווה עליו לעשות שליחותו, ובכך קיבל משה את תפקידו הרם. ולאור הנהגה זו של משה רבו בעת התמנותו כמנהיג ישראל, לכאורה היה מצד יהושע כי אף הוא יאחז במידת רבו ויסרב להתמנות לתפקיד שררה זו, ולא מציאנו דבר מה.

בכמה מקומות מצאנו כי הנהגת משה עם ישראל היתה בחינה של 'חמה', ואילו הנהגת יהושע דמתה יותר ל'לבנה', וקעין מה שאמרו בב"ב ע"ה א': "...קנים שבאותו הדור אמרו, פני משה כפני חמה, פני יהושע כפני לבנה...". וצריך להבין מדוע מלכות ונהגת משה נחשבה כתקופת 'חמה' ואילו מלכות ונהגת יהושע נחשבת כתקופת 'לבנה'.

הנה ידוע ההבדל העצום שיש בין החמה ללבנה, שהחמה כחה מתוכה, שאינה מקבלת דבר מאחרים, בבחינת יש מאין, שיש ברא בתוכה אש גדולה ויצומה המאירה ומחממת את העולם וכל יושביו. ומאז בריאת העולם ועד ימינו אנו, משך למעלה מחמשת אלפים שבע מאות ושמונים ושלוש שנה, בדבר ה', החמה מייצרת את כמות האור והחום הנדרשים לעולם בכדי שיהיו לו קיום, ומבלעדי אין מציאות חיים בעולם, וכך עוצמתית זה של החמה ממשיך אף בימינו דבר יום ביומו, וימשיך כל עוד העולם קיים במאמר ה'.

לעומת החמה הלבנה אין לה כח עצמי של אור, אלא היא מקבלת את האור מהחמה ומעניקה אותו לבאי העולם, ולא מדובר בקבלה אחת המחזיקה מעמד, אלא בכל רגע ורגע מחדש מקבלת הלבנה אור מהחמה, ואת אותו האור מעבירה ומעניקה לבאי העולם.

הנה שורש לשון העמדת יהושע 'מן הארץ', אשר נשנה בדרשות חז"ל, הוא על פי המצב שהיה באותה עת, כאשר ההנהגה הפשוטה של משה, וכפי הנראה גם כך חשבו כל ישראל, כי כפי שהיה עם תפקידו של אהרן אחיו, שהורישו לאלעזר בנו, כך גם יהיה עם משה, ששררתו כמנהיג ישראל, ימסר בירושה לאחד מבניו אחריו, וכדברי הבמד"ר כ"א "ד ותנחומא בפרשתנו ס' ל"א, וכע"ז פרש"י בקצרה: "אמר משה, הרי השעה שאתבע צרכי... בדין הוא שיירשו בני את כבודי...".

לעומת זאת, בהנהגת יהושע, בו אכן שימש בהצלחה משך עשרות שנים, כלל לא דמה לתפקיד של משה, שכן באותה עת של סילוקו של צדיקים ופטירת משה רבינו ע"ה, עם ישראל כבר נבנה, קיבלו את התורה ומצוותיה, המשכן נבנה, וכל בית ישראל יושב באהלה של תורה ובה עוסקים מהבוקר ועד הערב, ועיקר התפקיד של המנהיג באותה עת היא להמשיך את הנהגת משה רבינו קודמו בהנהגה, להפיץ וללמד לישראל את אור התורה שקיבל מרבו משה, ולעסוק בצרכי ישראל ובמלחמות הכיבוש כפי שה' יורה לו בנבואה, לכך נדמית הנהגת יהושע ל'פני לבנה'.

ומעתה מבואר היטב מדוע לא מיאן יהושע לקבל את התפקיד, שכן כלל לא מדובר בתפקיד קשה ומאתגר כפי שנתבקש משה, ועבור המשך המצב גם אין צורך בזכויות רבות כל כך כמו להוציאם ממצרים באותות ומופתים ולהנהיגם משך ארבעים שנה במדבר, ועל כן הסכים יהושע לקבל על עצמו את התפקיד, וכיון שכן, בדרשתו הראשונה לפני רבו משה וכל העם, עמד ואמר, 'ברוך ה' אשר נתן תורה לישראל על ידי משה רבינו, והיינו, כי אינו בא לחדש דבר, אלא רק להמשיך למסור להם את תורת ה' כפי שנתקבלה מסיני בידי משה רבו, שזה התפקיד המוטל על בני הדורות המאוחרים, לעסוק בתורת ה' כפי שנמסרה לו מסיני, ולהמשיכה לדורות הבאים.

ומעתה מובן גם מהו הלשון 'בין ברכיו', היות ובדבר ה' מינה משה את יהושע כממשיכו וכיורשו, הרי נחשב כאילו יהושע הוא בנו של משה היורש גדולתו, על כן העמידו משה 'בין ברכיו', כדרך אב המעמיד את בנו בין ברכיו באהבה ותירה (על ויק"ר א' ט"ו, וראה עוד בתד"ר ה': "מעמידן על רגליהם... בין ברכיו ומגפנן ומחבקן ומנשקן..."), ובכך הראה על יהושע כאילו הוא בנו ממשיכו היורש את כל גדולתו.

כשנבקש להבין מדוע יהושע לא נהג כמשה רבו למאן לקבל את הגדולה והשררה, עלינו נסוות לבדוק בדברי חז"ל מה היה טעמו של משה בסירובו זה, ואכן טעמים רבים נאמרו בזה, ונעמוד על אחד מהם, כפי שדרשו בפסוק (שמות ג' י"א): "ויאמר משה אל האלהים מי אני כי אלהים יאמר ויחזקני... מה זכות יש בידי שאוכל להוציאם...". וכפרש"י בקצרה עה"פ: "מה זכו ישראל שתעשה להם נס ואוציאם ממצרים". הרי שיעקר טענתו זו של משה היתה, כי הן מצד עצמו אינו ראוי לנהל את ישראל, ואף ישראל חסרים בזכויות כדי שיוכלו להגאל, וכפי שדרשו בפסוק (יחזקאל ט"ז ז'): "...וְאֵת עֵרֶם וְעֶרְבָה", והיינו ערומה מהמצוות, כאדיתא בשמ"ר א' ל"ה ועוד.

והנה טענה זו היתה שייכת רק בעת ההיא של גלות מצרים ועטובו אשר אכן היו במצב של ערומים מהמצוות, אך בשלב זה התקרב למיתת משה, בני ישראל היו עשירים מופלגים במצב של

כל הכוליות שמורות לישיבת ביחוד - ילדינו הנהגים - מודיעין עלית - ארץ ישראל

המשך מעמוד הקודם

דעת לכמות המנות טעישו במטבח, ולא תהיה להם שום טענה על מיעוט מנות.

המשימה החדשה הייתה את אבינוד שהסתער עליה עם כל כוחותיו, ופעל בחכמה ובתבונה יתירה. בשלב הראשון צירף מוסד אחד שעבורו הוצרכו להגדיל את תפוקת המטבח במחצית. וכאשר חלפו כחודשיים בהם עמדו היטב ביעד המוגדל, צירף מוסד נוסף שעבורו שוב הגדילו את התפוקה באחוזים נכבדים, וכך הלך וגדל עד שכחלוף שנה השמס הטוב של מנות המנות שיצאו מהמטבח יחד עם הטיפול המסודר בכל מערך השינוע והאספקה, בצירוף המחיר הסביר, הוציאו את דיבתם הטובה בקרב הארץ, וצוות המטבח שהלך והתרחב, הוציא בכל יום אלפי מנות מזון עבור שמונה מוסדות גדולים, ועוד היו נטויה במחשבות כיצד להגדיל את העסק.

המהפך הגדול שבעד לא אבינוד, אבל השכיח ממנו את סיבת כשלונו ונפילתו הקודם, ועל כן, תיכף עם קבלת הרווחים מעבודתו ועסקו החדש, לאחר שהגיע להסדר פרעון בסך מסוימים בכל חודש, הפריש ממנו מעטש אותו העיבר לאחת מקופות הצדקה המקומיות שהכיר היטב בפעולתם מצילת החיים מהתקופה שהיה בין המקבלים. מציאות זו שאבינוד שמר על הפרשת מעשרות בקביעות ועודו בטרם השתמש במעות, הביאו עליו תוספת ברכה וישועה, והגם שהעיקר הנכסותיו עדיין הלכו לפרעון ובוותיו הרבים, בכל זאת, המצב הנוכחי בו לביתו כמעט ולא היו הוצאות שוטפות של שכירות מוסך והחמל ומים, הביא לכך שהכרה הממוני של רעייתו כיזוה את כל הוצאותיהם באופן מלא, ובשכרו שלילם את החובות שהלכו ופחתו, ואף נשאר בידו סכום נוסף שבהצטברותו החל לסחור בו באפיק נוסף, ובחסדי ה' עליו ראה גם במקום זה ברכה מרובה.

שרמו הטוב הולך לפניו בתורה ומעלה מתוך שקידה והתמדה, ויראת ה' טהורה העומדת לעד, ובמידותיו הטובות והתרומיות וכל הנהגתו המרוממת, דומה הוא לאביו, תלמיד חכם מופלג המריבץ תורה, וגדולה זו המיוחדת היא בזכות אמו הצנועה והצדקנית. הבוררים הרבים שנערכו העלו, כי כל מה שנאמר אינו אלא 'מקצת שבחו', ועל כן השיב אבינוד בחיוב על ההצעה.

השידוך ההקדים על הצד היותר טוב, וכאשר כבר עמדו לפני שירתו ומבחינת אלעזר כבר ניתן לדבר על המוגמר ולהודיע להורים, העלתה רחל את התנאי ארוכת התפילות האישיות שלה, כשמבחינתה כי אם מבחינתו ישנה הסכמה לענין, שהדבר יסאר ביניהם ולא יפורסם בקרב ההורים והמשפחה. אלעזר הופתע לשמוע את התנאי, והרהר בו דקות ארוכות, ואמנם כפי חינוכו והרגלו היה ראוי שישאל על כך את אחד מרבותיו, אך היות והיה כבר לאחר החלטה על 'סגירת השידוך' והוקשה בעיניו לדחות את הענין עד לאחר בירור הדבר אצל רבו, כיון שלא ראה בכך הגבלה כלפי תפילותיו האישיים, החליט בדעתו שישן כאן שאלה, והסכים לבקשה, ותיכף ומיד סגרו את השידוך ששחתם הרבה של ההורים וכל בני המשפחה והידידים, בבחינת 'ענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל'.

חודשיים ומחצה לאחר מכן עמדו החתן והכלה תחת החופה, כששניים מתפללים את תפילותיהם ממעמקי ליבם ובדמעות שליש על הבית הגדול שעומדים להקים ברגעים הקרובים, ושיום המה בכל התפילות והתחיתות שיזכו שתרשה השכינה בבייתם ויעשו את הטוב בעיני ה' כל ימיהם ויזכו לדורות ישרים מבורכים, למעט פרט אחד באופני התפלתם בו חלוקים המה, החתן מצד אחד מתפלל לצד שלו כפי חפצו ורצונו כל הימים, ואילו הכלה בסמוך לו מתפללת כבקשת הוריה על האופן האחר.

ככל שעברו הימים מנישואיהם, גילו החתן והכלה כל אחד עד כמה זכו בהקמת ביתם, החתן שש ושמוח בכלתו הצנועה והצדקנית בעלת המידות הטובות והמעולות, הזריזה והמוצלחת ומהלכת את הבית על הצד היותר טוב בניעומו מיוחדת. והכלה שמחה בחתנה המתמיד והשש ושמוח בתלמודו ובכל מצוותיו, ומידותיו הטובות והנהגותיו הנפלאות מוסיפות להתגלות בפניה מיום ליום, וכך רבתה בבייתם האהבה והאהוה השלום והרעות.

כחלוף כשנה וכמה חודשיים כאשר זכו הוגו הצעיר להפקד בדבר ישועה ורחמים בלידת בתם הבכורה, הבריאה והשלמה, שמחו בה עד מאוד, והודו ושבחו לה' על מתנתו זו הנפלאה, והוסיפו תפילה ותחינה לפני ה' שיזכו לגדלה לקיים מצוות התורה, לחופה ומעשיים טובים, ושנתנו בחיק ירא אלקים. כחלוף כשנתיים זכו שוב לברכת ה' להפקד בדבר ישועה ורחמים בלידת בתם השנייה, הבריאה והשלמה, שמחו בה עד מאוד, והודו ושבחו לה' על מתנתו זו הנפלאה, והכפילו בתפילות לפני ה' עליה ועל אחותה, שיזכו לגדלה לקיים מצוות התורה, לחופה ומעשיים טובים, ושנתנו בחיק ירא אלקים.

חפצו ורצונו של ר' אלעזר לזכות לקיים מצוות 'פריה ורביה' שהיא בהולדת בן ובת, יחד עם הרצון לזכות לבן שילמד תורה, הביאו לכך שהרבה תפילה ותחינה לפני ה' שיפקוד אותו בדבר ישועה ורחמים בהולדת בן זכר, ובהזדמנויות שונות הלך לצדקים וביקש את ברכתם ובימי בין המנינים אף נסע לבקורות הצדיקים בהם העתיר על בקשתו זו לפני ה' שתענה בזכות קדושת הצדיק וחוכיותו הרבות, ואף פיזר מכספו לצדקה עבור בקשתו זו.

כשנתיים ומחצה לאחר מכן זכו לברכה המשולשת, בלידת בתם השלישית שילמדו טוב ובמזל טוב, ילדה בריאה ושלימה, שמחו גם בה עד מאוד, וכפלו בהולדתה ושבו לה' על שילמדו מתנותיו הנפלאות הללו, והוסיפו גם עבורה תפילה מיוחדת לפני ה', שיזכו לגדל אותה ואת שתי אחיותיה בדרך התורה ושמירת מצוותיה, שתהיינה נבות ישראל צנועות וכשרות העושרות רצון ה' כל ימיהם, ויהיו להכניסם לחופה ולמעשים טובים, ושנתנו בחיק ירא אלקים.

עם לידת בתם הרביעית הרגישו ר' אלעזר ורעייתו צורך רב להודות לה' הודיה מיוחדת על ריבוי הטובה והברכה לה זכו. באותם ימים היו כאלו מנחמים שניסו להזכיר לה' אלעזר את מיימרתו של ר' חסדא (ב"ב קמ"א א'): "בת תחלה, לסימן יפה לבנים", שכעת כבר יש לו ארבעה סימנים יפים לבנים, ובוודאי יזכה לבנים רבים, ובמיוחד לשני הסעמים המכירים בגמרא, או משום שעזרתו מוסייעת לאמה לגדל את הבנים, או שמחתך כך לא שולטת בהם עין הרע, שמבחינתו מסודר הוא גם בעזרה וגם בביטול עין הרע.

התשובה שעמדה לה' אלעזר על פיו באותה שעה, היה דברי הגמרא (בבמות י"ב ב'): "בנים עדיפי מסימנים", שכוונתו

למרות המינוי החיובי במצבם הכלכלי של אבינוד ורעייתו, ואף בכל אורח חייהם שהיה לאיכותי ורוחני הרבה יותר, שכלל נתינה והענקה מוגברים, האב בעיקר בריבוי צדקה וחסד, והאם בהתנלותה עם הבנות הרבות שהצליחה להעלות על דרך המלך, בכל זאת, לצערם הרב ויגונם העוים, כל ביניהם שנשרו בעקבות המצב הקשה שעברו, נשארו אי שם בעמקי עמק הבכא, אומללי החיים הנתונים במצבים אימיים של כדודך ודאון וחסור הנאה מהחיים, וממשיכים להיות נידושים כמתבן בעמקי פי המדמנה בו מתפאשים.

הנחת היהודי של אבינוד ורעייתו אותו שאבו מלא חופנים, היה מרחל בתם שהלכה וגדלה כנערה צנועה וחסודה, זריזה ובעלת מידות טובות ועולות, ואוהזת בפלך התפילה בה משפיעה על עצמה וכל מפתחתה ישועות לרוב. וכשארכו הימים וכבר הגיעה לפרקה, הלכה לדרב בה נכבדות, הצעות שונות כל אחת מוצלחת מחברתה, ממשפחות חשובות וטובות, אודות בניהם המיוחדים והנפלאים, בחורי שיביות ועמלי תורה ובעלי מידות טובות.

באחד הימים בקראה הגיעה אל הוריה, ששוחחו עמה אודות החתן המיועד עבורה, אם יש לה בקשות מסוימות שיבדקו אחריה, מלבד כמובן את היסודות הנכבדים של תורה ויראה ומידות טובות. רחל השיבתם כי אינה מבקשת מאומה, וסומכת עליהם לחלוטין כי יתפשו ויבקשו עבורה את הטוב ביותר, כאשר כמובן מבחינתה תוסיף ותשקיע תפילות רבות לפני שוכן מרומים שיוסרם עליה ויזכה אותה להקים בית נאמן בישראל, שיהיה משכן ראוי לשכינה הקדושה, ובה יגדלו דורות ישרים מבורכים.

אכן תפילותיה המה מתכון המביא להצלחה וישועה, אמר לה אביה, ועל כן, בעקבות האכזבות הנוראות שעברנו עם בנינו, האחים שלך, ומנות הנחת הרבות שיש לנו ממך, יש לי בקשה אחת אליך, והיא, שכאשר יגיע שידוך טוב מתאים ונראה כי הוא עומד לקראת סגירתו, תעלי על הפרק את בקשותי אודות תפילותיך בהמשך הימים, כאשר לטובת הענין תציגי זאת כחחלטה אישית שלך, והוא תנאי קודם למעשה, שעל המדובר' הסכים לתפילותיה הללו הגם שהוא יוכל להתפלל גם על דברים אחרים, ואם כשר הדבר בעיניו, ותכלו לברך על המוגמר.

רחל הבניה הגיטה לרדחשי ליבות הוריה שהיוו את הפורש בקשתם הגדולה אודות התנאי שילדוך אודות תפילותיה, ופנתה לשאלו דעת תורה כיצד עליה לנהוג עם הבקשה הגדולה הזו, והושב לה כי אמנם על פי דין אינה מחוייבת לשמוע להם על ענין זה, בכל זאת, מותר לה לשמוע לדברי בקשתם זו של הוריה, ובודאי תקיים בכך מצוה גדולה של 'ליבדו או ואם', ובעקבות כך החליטה בדעתה להענות לדבריהם ולהציב את בקשתם כתנאי קודם למעשה של סגירת שידוך.

השידוך שהוצע בסמוך, היה אודות בחור הנפלא אלעזר,

מנין בפרשתנו עפרש"י הסיק ר' אלעזר כי ראוי לו להמשיך להתאמץ בקיום מצוה זו?